

Maa-aines- ja ympäristölupa, Kettumäki Oy, Kettumäki I, Sotkajärvi, Pudasjärvi

OULYMP 24.04.2025
3158/11.01.00/2024

Asia

Kettumäki Oy:n maa-aines- ja ympäristölupahakemus maa-aineksen ottamiseen, kalliokiviaineksen louhintaan, murskeen valmistukseen ja välivarastointiin Pudasjärven kaupungin Sotkajärven kylälle tilalle Kettumäki I 615-413-42-4.

Päätös sisältää ratkaisun maa-aineslain 21 §:n ja ympäristönsuojelulain 199 § mukaisesta hakemuksesta toiminnan aloittamiseksi mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Hakija

Kettumäki Oy
y-tunnus 2649127-4

Luvan hakijan yhteystiedot ovat päätöksen liitteessä 1, jota ei julkaista verkkosivuilla.

Asian valmistelija

Taru Vallius, ympäristötarkastaja, p. 040 6376 635
Nina Keränen, ympäristötarkastaja, p. 040 1865 409

Luvan hakemisperuste

Maa-aineslain (555/1981) 4 §:n mukaan maa-ainesten ottamiseen ja ympäristönsuojelulain (527/2014) 27 §:n mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaan toimintaan on oltava lupa.

Ympäristönsuojelulain 27 §:n liitteen 1 taulukon 2 alakohdan 7 c mukaan luvanvaraista toimintaa on kivenlouhimo tai sellainen muu kuin maarakennustoimintaan liittyvä kivenlouhinta, jossa kiviainesta käsitellään vähintään 50 päivää ja alakohdan 7 e mukaan luvanvaraista toimintaa on tietylle alueelle sijoitettava siirrettävä murskaamo, jonka toiminta-aika on yhteensä vähintään 50 päivää.

Maa-aineslain 4 a §:n ja ympäristönsuojelulain 47 a §:n mukaan maa-ainesten ottamista koskeva lupahakemus ja samaa hanketta koskeva ympäristölupahakemus on käsiteltävä yhdessä ja ratkaistava samalla päätöksellä, jollei sitä ole erityisestä syystä pidettävä tarpeettomana.

Toimivaltainen viranomainen

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on toimivaltainen viranomainen maa-aineslain 7 §:n ja ympäristönsuojelusta annetun asetuksen 2 §:n kohdan 6 a ja b perusteella. Pudasjärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena toimii Oulunkaaren ympäristölautakunta.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen käsiteltäviin lupa-asioihin kuuluvat kivenlouhimo tai sellainen muu kuin maarakennustoimintaan liittyvä kivenlouhinta, jossa kiviainesta käsitellään vähintään 50 päivää ja tietylle alueelle sijoitettava siirrettävä murskaamo, jonka toiminta-aika on yhteensä vähintään 50 päivää.

Asian vireilletulo

Yhteislupahakemus on jätetty 12.6.2024 ja sitä on täydennetty 29.8.2024 muun muassa lainhuutotodistuksella, melu- pöly- ja tärinähaitoilla, pohjavesialueen rajauksilla ja oleskelualueella sekä 28.11.2024 tarkemmilla tiedoilla poisjohdettavista vesistä, oleskelualueen kartalla, murskauslaitoksen sähkönkulutuksella sekä keskimääräisillä toiminta-ajoilla.

Alueen sijainti

Suunnitelman kohteena oleva alue on noin 23 kilometriä Pudasjärven itäpuolella, n. 500 m Kuusamontien pohjoispuolella sijaitseva kallioalue Sotkajärven kylällä tilalla Kettumäki I 615-413-42-4. Ottamisalueen koordinaatit ovat E: 520095 N: 7255125 (ETRS-TM35FIN).

Luvat ja sopimukset

Kyseessä on uusi toiminta. Toimijalla on voimassa oleva maa-aineslupa Kuusamontien eteläpuolella, jonka maa-ainesten välivarastointia lounaispuolisella tukitoiminta-alueella suoritetaan. Hakija omistaa hakemuksen kohteena olevan tilan.

Alueen kaavoitustilanne ja ympäristö

Alueella ei ole voimassa olevaa asema- tai yleiskaavaa. Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavassa alueella ei ole merkintöjä.

Suunniteltu toiminta-alue ei sijoitu luokitellulle pohjavesialueelle. Lähin luokiteltu pohjavesialue on 1E-luokan pohjavesialue Poijula-Pintamo (11615106), joka sijaitsee n. 170 metriä haettavan ottamisalueen eteläpuolella.

Hakemuksen mukaan oton vaikutuspiirissä ei ole luonnontilaisia lähteitä, vedenottoa tai yksityistalouksien kaivoja.

Lähin vesistö on länsi-luoteissuunnalla sijaitseva puro Kettuoja, lähimmillään noin 400 metrin päässä ottamisalueen reunasta. Kettuoja on tietyiltä osin metsälain 10 §:n tarkoittama erityisen tärkeä elinympäristö.

Lähin astutus sijaitsee noin 320 metrin päässä hankealueesta etelään.

Hakemuksen mukaan ottoalueella ei ole tiedossa sellaisia erityisiä, suojeltavia kasvi- tai eläinlajeja, joiden elinympäristö tulisi säilyttää ottotoimintaa rajoittamalla.

Lähin muinaisjäänös sijaitsee noin 2,6 km länteen ja lähin yksityinen suojelualue Heikkilän kosteikko (YSA207181) sijaitsee noin 5,6 km länteen. Lähin Natura-alue Ohtosensuo (SPAFI1103802) sijaitsee noin 7,7 km luoteeseen.

Ympäröivät alueet ovat maa- ja metsätalouskäytössä.

Toiminnan kuvaus

Maa-aineksen otto

Kettumäki Oy hakee lupaa ottaa noin 2 ha:n suuruiselta ottamisalueelta kalliokiviainesta ja moreenia yhteensä 50 000 m³ kymmenen vuoden aikana. Maa-ainesten otto on tarkoitus ulottaa tasolle +140,0 (N2000),

mikä tarkoittaa noin 6- 10 metrin louhintasyvyyttä. Hakija hakee lupaa aloittaa toiminta ennen päätösvoimaisuutta.

Ottamisalueen lounaispuolista, noin 1,1 ha aluetta käytetään tukitoiminta-alueena, jolle sijoitetaan varastokasoja. Kulku rakennetaan tukitoiminta-alueen kautta, josta ottamisalueen länsireunaan tulee nykyisinkin kulkuyhteys. Ottamisalue toimii tarvittaessa myös osaltaan tukitoiminta-alueena.

Louhinnan vaiheita ovat poraus, räjäytys, rikotus ja murskaus. Ulkopuoliset alan asiantuntijat suorittavat poraukset ja räjäytykset. Poraus- ja panostusmäärät perustuvat räjäytys suunnitelmaan. Suurimmat lohkarit rikotetaan kaivinkoneen iskuvasaralla murskausta varten tai louheena alueelta toimitettavaan raekokoon.

Murskaus suoritetaan siirrettävillä murskauslaitoksilla, joiden mallit ja merkit vaihtelevat. Murskausurakoitsijat käyttävät parasta mahdollista teknologiaa. Pölyä ja melua vähennetään mm. laitteistojen koteloinneilla sekä sijoittamalla murskauslaitos alas louhokseen, jolloin louhoksen reunat toimivat melu- ja pölysuojauksena. Murskettava kiviaines kulkee syöttimen kautta esimurskaimeen, josta kuljettimilla väli- ja jälkimurskaimiin. Seuloilla tuotteet säädellään haluttuihin raekokoihin ja erilaisiin lajitteisiin. Murskauslaitos voidaan sijoittaa tilan sallissa louhokseen, jolloin melun leviäminen lähimmän asutuksen suuntaan vähenee. Murskauslaitoksen sähkönkulutus on noin 5940 GWh/a ja sähkö hankitaan aggregaatista. Alueelta louhittava ja murskettava kiviaineksen määrä on keskimäärin 15 000 t / vuosi ja enimmillään 50 000 t /vuosi.

Suunnitellut toiminta-ajat murskaamiselle ovat arkipäivinä klo 7.00-22.00, poraamiselle arkipäivinä klo 7.00-21.00, rikotukselle ja räjäyttämiseksi arkipäivinä klo 8.00-18.00 ja kuormaamiselle ja kuljetukselle arkipäivinä klo 6.00-22.00.

Alueella ei säilytetä polttoaineita työkoneita varten, vaan tankkaukset tehdään liikkuvasta, ylitäytönesitemmä ja laponestolla varustellusta kalustosta. Siirrettävillä murskauskalustoilla on omat kaksoisvaippasäiliöt suojauksineen. Ne ovat paikalla vain murskausjakson aikana. Alueella tai työkonneissa säilytetään öljyntorjuntakalustoa, imeytysturvetta, -mattoja tms.

Toiminnassa käytettävät polttoaineet ja muut aineet:

Käytettävä raaka-aine	keskimääräinen kulutus (t/a)	maksimikulutus (t/a)
kevyt polttoöljy	13,5	45
öljyt	0,05	0,17
voiteluaineet	0,05	0,17
räjähdysaineet jauhe/nestemäinen	4,5	17

Otto kohdistuu rinteeseen, jonka pintavalunta suuntautuu länsi- / luoteispuoliselle suoalueelle. Maanpinnan taso laskee suunnitellun ottoalueen reunasta kohdalta suoalueelle noin kymmenen metriä. Pohjavesi on kallion pinnalla ja rakoilussa ja sen virtaussuunta on sama kuin pintavalunnalla. Tarkka pohjavesipinta ei ole tiedossa, mutta koska kallion pinta laskee jyrkemmin kuin maanpinta, joka sekin laskee koko matkan ottoalueelta suolle, kallion rakoilussa esiintyvän pohjaveden pinta

on useiden metrien syvyydessä. Kalliossa on rakoilua eri tasoilla, eivätkä kaikki raot ole yhteyksissä toisiinsa, on pohjavesipintakin epäyhtenäinen.

Louhoksesta johdetaan sadannasta aiheutuvan pintavalunnan vesiä. Laskennallinen maksimimäärä, eli kun louhos on suurimmillaan, on noin 33 m³ vuorokaudessa. Kallion rakoilusta tuleva vesi lisää rakoilusta riippuen määrää jonkin verran. Louhoksen vesien johtamiseksi kaivetaan ottoalueen länsipuolelle oja, joka johtaa tukitoiminta-alueen länsipuoliseen, suo-ojitukseen johtavaan ojaan. Suo-ojitus sitoo kiintoainesta. Mikäli ojitukseen havaitaan johtuvan kiintoainesta, sen kulkeutuminen estetään kaivettavalla laskeutusaltaalla. Ennalta arvioiden laskeutusaltaalle ei ole tarvetta. Laskeutusaltaan ohjeellinen paikka on esitetty asemapiirroksessa.

Toiminnassa ei muodostu jätevesiä. Toiminnassa syntyy vuodessa arviolta 100 kg talousjätettä ja 100 kg jäteöljyä. Jätteitä ei säilytetä alueella, vaan toimitetaan jätteenkeräykseen ja jäteöljynkeräykseen.

Turvallisuus ja liikennejärjestelyt

Jotta louhos oheistoimintoineen ei aiheuta tarpeetonta vaaraa ympäristössä liikkuville, louhos suojataan maavalleilla ja lohkareilla. Lisäsuojauksena käytetään tarvittaessa lippusiimaa, mikäli se katsotaan poronhoitoalueella mahdolliseksi.

Louhinnan ja murskauksen totettavat ulkopuoliset urakoitsijat, jotka huolehtivat omasta työturvallisuudestaan. Räjähdyksistä varoitetaan äänimerkein ja huolehditaan, ettei lähialueella liiku ketään niiden aikana. Tukitoiminta- ja ottamisalueelle johtava kulkuyhteys kulkee hakijan asuinalueen läpi, eikä johda ottamisaluetta kauemmaksi, joten ulkopuolisia tienkäyttäjiä ei ole tarpeen varoittaa toiminnasta varoituskyltein.

Kettumäki Oy valvoo, että louhoksen suojaus sekä tukitoiminta-alue toimintoineen ovat työturvallisuussäännösten mukaisia. Louhintaan oheistoimintoineen käytettävät urakoitsijat ovat alan ammattilaisia.

Maisemointi

Louhoksen reunat luiskataan louheella ja alueelta kuorittavilla pintamailla kaltevuuteen 1:3. Jälkitilanteena voi olla metsätlouskäyttö, ellei aluetta jätetä kalliopintaiseksi alueeksi. Humuspitoisia maita voidaan tuoda kasvukerrokseksi alueen ulkopuolelta, mikäli metsittymiselle halutaan luoda paremmat olosuhteet.

Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma

Hakemuksen liitteenä olevan kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelman mukaan pintamaita syntyy arviolta 10 000-20 000 m³-ktr ja kantoja ja hakkuutähteitä 5-10 m³-ktr. Pintamaat käytetään suojaukseen ja alueen maisemointiin ja kannot ja hakkuutähteet haketetaan energijakeiksi.

Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelman mukaan alueelta kuorittavien pintamaiden käyttäminen louhoksen suojaamiseen sekä alueen maisemointiin ei aiheuta haitallisia vaikutuksia ympäristöön eikä vaikutuksia ole tarpeellista seurata. Alueella ei ole erillistä jätealuetta, vaan pintamaat kuoritaan alueen reunoille suojavalleiksi.

Koska alue on tavanomaista metsä-/kalliomaastoa, ei suunnitelman mukaisella otolla jälkihoitotöineen ole merkittävää haitallista vaikutusta alueen maisema-arvoon. Alueelta johdettavat purkuvedet eivät suuntaudu eteläpuolisen pohjavesialueen suuntaan.

Muut lähimmät asutukset kuin hakijan kiinteistö sijaitsevat 400 – 500 metrin päässä, Kuusamontien toisella puolella, joten toiminnoista ei niille aiheudu melu-, pöly- tai värinähaittoja. Toiminta ei ole jatkuvaa. Eniten melua aiheuttavia porauksia ja räjäytyksiä suoritetaan vain muutama vuosittain, eikä välttämättä edes joka vuosi.

Ottoalue on rajattu siten, että lähimpään asutukseen jää vähintään 300 metrin etäisyys ottoalueen reunasta. Toiminnassa noudatetaan Valtioneuvoston 9.9.2010 kivenlouhimojen ympäristönsuojelusta antaman ns. Muraus-asetuksen (VNa 800/2010) periaatteita ja siinä annettuja ohjeita.

Muraus-asetuksessa on määrätty rajoituksia toiminta-aikoihin, kun toiminnan etäisyys melulle alttiisiin kohteisiin on alle 500 metriä. Toimintoja suoritetaan vain arkipäivisin. Näitä toiminta-aikoja on noudatettu jo aiemmin.

Melu jää alle asutukselle annettujen raja-arvojen. Suunnitelman mukaisesti toimien toiminnasta ei aiheudu raja-arvoja ylittäviä melu-, pöly- tai värinähaittoja asutukselle. Lähin asutus, ja ainoa louhoksen ja Vt 20:n välissä oleva asutus hakijan omaa asutusta, eikä hakija katso toiminnasta olevan em. haittoja. Valtatiellä 20:n on raskasta liikennettä merkittävästi enemmän kuin mitä hakijan toiminnasta aiheutuu, joten valtatie varren asutuksella ei voida huomata häiriöiden lisääntyvän. Melun leviämistä voidaan vähentää murskauskaluston koteloinneilla, tuotekasojen sijoittelulla, lisäksi melun leviämistä vähentää puusto ja toiminnan edetessä louhoksen reunat. Pölyämistä estetään tarvittaessa kastelulla ja laitteistojen koteloinneilla.

Pintamaiden kuorimisesta ole merkittävää haittaa luonnon monimuotoisuudelle tai alueen biologisille olosuhteille. Öljy- ja polttoainevuodot torjuen ei toiminnalla vaaranneta pohjaveden laatua. Mahdollisia vuotoja tarkkaillaan silmämääräisesti. Ottoalueella ei suoriteta koneiden huoltotoimenpiteitä.

Kettumäki Oy käyttää louhinnassa, murskauksessa ja kuljetuksissa ulkopuolisia urakoitsijoita ja valvoo niiden toiminnan täyttävän työsuojelun, ympäristönsuojelun sekä yleisten säännösten mukaiset vaatimukset. Toiminnassa ei synny kaivannaisjätteitä vaan kaikki tuotteet käytetään maarakentamiseen tai alueen maisemointiin. Kaivannaisjätteiden jätehuoltosuunnitelma on hakemuksen liitteenä. Urakoitsijat toimittavat talousjätteet ja koneiden jätteöljyt niille kuuluviin sijoituspaikkoihin.

Hakemuksen mukaan toiminnoilla ei ole vaikutusta lähimpään, n. 5,6 km päässä länteen sijaitsevaan, yksityiseen suojelualueeseen YSA207181 Heikkilän kosteikko, eikä lähimpään, n. 7,7 km luoteeseen sijaitsevaan Natura-alueeseen SPAFI/SACFI1103802 Ohtosensuo, eikä n. 2,6 km länteen sijaitsevaan muinaisjäänökseen.

Toiminnalla on sertifioitu laatujärjestelmä ISO90001, ympäristöasioiden hallintajärjestelmä ISO14001 ja työterveyden ja -turvallisuuden johtamisjärjestelmä ISO45001.

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksesta on kuulutettu Pudasjärven kaupungin verkkosivuilla 25.9. - 1.11.2024. Hakemuksesta on ilmoitettu kirjallisesti suunnitellun ottamisalueen naapuritilojen omistajille.

Lausunnot

Suomen Metsäkeskus 31.10.2024:

“Pyydettyinä lausuntona Kettumäki Oy:n maa-aines- ja ympäristölupahakemuksesta Suomen metsäkeskus (jäljempänä Metsäkeskus) toteaa seuraavaa.

Kohteen lähetyvillä ei ole Metsäkeskuksen tiedon mukaan metsälain erityisen tärkeitä elinympäristöjä. Lähimmät kohteet sijaitsevat noin 400 metriä kaakkoon Metsäkeskuksen näkemyksen mukaan kohteille ei aiheudu merkittävää haittaa maa-aines- ja ympäristölupahakemuksessa esitetyistä toimenpiteistä.

Metsälain 3 §:n mukaan metsälaki ei estä metsätalousmaan ottamista muuhun käyttöön.”

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus 9.1.2025:

”Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus (jäljempänä ELY-keskus) toteaa, että ottoalue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella, joten maa-ainesten ottaminen ei ole ristiriidassa yleisen vedenhankintatarpeen kanssa. Suunnitelman mukaisella ottotoiminnalla ei myöskään katsota olevan haitallista vaikutusta eteläpuolella sijaitsevaan Poijula-Pintamon pohjavesialueeseen.

Louhosvedet on hakemuksen mukaan tarkoitus johtaa kohti suo-ojitukseen johtavaan ojaan, jonka alavirtaan sijoittuu metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö. Hakijan mukaan louhosvesistä ei aiheudu vaikutuksia metsälakikohteeseen. ELY-keskus katsoo, että hakijan on syytä seurata poisjohdettavan veden laatua ja määrää, jottei toiminnasta aiheudu vaikutuksia ko. metsälakikohteeseen.

ELY-keskus katsoo, että alueelta voidaan ottaa maa-aineksia ilman vesilain mukaista lupaa edellyttäen, että ottaminen tapahtuu MAL 3 § 4 mom. määräysten, ottamissuunnitelman ja muutoinkin hyvän ottamiskäytännön mukaisesti sekä poisjohdettavan veden laatua ja määrää tarkkaillaan säännöllisesti. Luvassa tulee asettaa riittävät maa-aineslain 11 §:n mukaiset lupamääräykset sekä ottaa huomioon alla esitetyt näkökohdat.

- 1. Ottoalue tulee olla hyvin merkittynä maastoon, sekä alueella tulee olla kiinteät korkomerkit, joista voidaan helposti valvoa ottotoiminnan edistymistä.*
- 2. Kaikissa toiminnoissa tulee soveltaa parasta mahdollista saatavilla olevaa käyttökelpoista tekniikkaa.*
- 3. Kallion louhinnan ja jälkihoitotyön yhteydessä on huolehdittava siitä, että maaperää tai pohjavettä pilaavia aineita ei missään toimintavaiheessa pääse maaperään eikä pohjaveteen (YSL 7 § ja 8 §). Tätä koskevat tarkemmat määräykset on liitettävä yhteiskäsittelylupaan.*
- 4. Louhoksen reunat tulee muotoilla turvallisuuden ja maisemanhoidon kannalta riittävän loiviksi. Ottamisalueen jälkihoidossa tulee myös muilta osin noudattaa voimassa olevaa ohjeistusta (Ympäristöministeriön julkaisuja 2023:30).*

Edellä esitettyjen näkökohtien lisäksi lupaviranomaisen tulee lupaharkinnassaan huomioida kokonaisuudessaan valtioneuvoston asetus kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (9.9.2010/800).

Lopuksi

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus muistuttaa, että vaikka etukäteen arvioiden ei pinta- eikä pohjavesiin kohdistuvia haittoja tulisikaan, on toiminnanharjoittaja vesilain mukaisessa vastuussa mahdollisista vesiin kohdistuvista haitoista ja siten velvollinen muun muassa tarvittaviin korjaus- ja korvaustoimenpiteisiin.

*Lupapäätöksen antamisen jälkeen lupapäätös ja sen mukainen suunnitelma tulee lähettää Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle (MAL 19 §). ELY-keskus pyytää lupaviranomaista täyttämään ja lähettämään maa-ainesten ottamislupaa koskevat tiedot sähköisesti maa-aineslupapäätöksen ilmoituslomakkeella:
<https://anon.ahtp.fi/layouts/Lomake.ashx?LomakeID=10045>.*

*Luvan haltijan on tehtävä ilmoitus lupaviranomaiselle otetusta aineksen määrästä ja laadusta vuosittain viimeistään tammikuun 31. päivänä. (MAL 23 a §, MAA 9 §). Luvan haltijan tulee täyttää ja lähettää ottoilmoituslomake, mikäli mahdollista sähköisesti. Ilmoitus tehdään maa-ainestenotto -ilmoituslomakkeella, joka löytyy Internet- osoitteesta:
https://anon.ahtp.fi/layouts/FormServer.aspx?OpenIn=Browser&XsnLocation=/Lomakkeet/maa_ainestenottoilmoitus.xsn&Source=https://anon.ahtp.fi*

Kun maa-ainesten ottaminen on päättynyt tai luvan voimassaoloaika on kulunut umpeen, on alueella toimitettava lopputarkastus valvontaviranomaisen määräämällä tavalla, jollei luvassa ole toisin määrätty (MAA 7 §). Maa-ainesluvan haltijan on ilmoitettava ottamisen päättymisestä valvontaviranomaiselle lopputarkastuksen pitämistä varten. Valvontaviranomaisen tulee tehdä muistio tarkastuksesta, josta käy ilmi lupamääräysten toteutuminen. ELY-keskukselle tulee varata mahdollisuus osallistua lopputarkastukseen.”

Oulun Museo- ja tiedekeskus/arkeologia 31.10.2024

“Tämä museon lausunto koskee arkeologista kulttuuriperintöä.

Suunnittelualueelta ei tunneta muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muita arkeologisen kulttuuriperinnön kohteita. Lähin muinaisjäännos Ollinoja luode (muinaisjäännostunnus 1000016782) sijaitsee noin 2,6 km suunnittelualueesta länteen. Museo arvioi, että alue ei ole topografialtaan otollista aluetta uusien arkeologisten kohteiden löytymiselle. Pohjois-Pohjanmaan museo arvioi, että maa-aines- ja ympäristöluvan myöntämiselle ei ole muinaismuistolain mukaista estettä.”

Oulun museo- ja tiedekeskus/rakennettu kulttuuriympäristö 11.10.2024

“Kiinteistölle Kettumäki I (615–413–42–4) suunniteltu maa-ainesten ottolupa-alue ei sijaitse maisemallisesti arvokkaalla alueella eikä sen lähialueella sijaitse kulttuurihistoriallisesti merkittäviä rakennuskohteita. Pohjois-Pohjanmaan museolla ei ole suunnitelmaan huomautettavaa arvokkaiden maisema-alueiden ja rakennetun kulttuuriympäristön osalta.”

Muistutukset ja mielipiteet

Muistuttaja A 30.10.2024:

“Yhteen veto: En hyväksy ehdotettua maa-aines- ja ympäristölupaa kokonaisuudessaan enkä sen yksittäisiä osia toteutettavaksi
Perustelut:

1. Valkinjärven vesialue ja louhinta-alueen läheisyyden pohjavesialue Valkinjärven alueen kiinteistöillä on manttaali ko. järven veteen, jonka ne siten käytännössä omistavat. Kyseessä ei siis ole vesioikeus, vaan manttaali. Kaikki mahdolliset vesistöön kohdistuvat muutokset ja riskit ovat kaikissa tapauksissa haitallisia ja valitettavia, mutta tässä yhteydessä niillä on tavanomaista suurempi yhteys ja vaikutus ko. omistaviin tahoihin. Hakemuksessa on mainittu pohjaveden sijaitsevan louhinta-alueen kallioikoloissa sekä korkeustietojen perusteella osittain jopa työskentelyalueen yläpuolella. Lähimmillään pohjavesialueelle on mainittu olevan matkaa n. 170 metriä. Kumpikin seikka yksin kyseenalaistaa kaiken räjäytys-, louhimis- ja koneellisen toiminnan alueella, jolla on hakijankin ilmoittaman mukaan vahva yhteys alueen pohjavesistöön. Pohjavesistön saastumisesta johtuvat seuraukset ovat huomattavan pitkäikäisiä ja kenties mahdottomia korjata pitkänkin ajan puitteissa. Hakemuksessa esitetyn varastointialtaan omia ympäristövaikutuksia ei ole arvioitu olevan. Kuitenkin työmaa-alueella työskentelyn aikana syntyvä yksittäinenkin päästö voi synnyttää tilanteen, jolloin ko. vesiallas saastuu ja toimii pitkän aikaa alueen eläimistöille ja luonnolle saastuttamislähteenä. Vuotoriski on arvioitu varauduttavan paikallisella imeytyskalustolla, mutta veteen vuotaessan tai joutuessaan ko. menetelmät eivät ole toimiva ratkaisu. Muistaen edelleen, että käytännössä puhutaan pohjavesialueella olevasta altaasta sekä toiminnasta yleisemminkin.

2. Melu- ja pölyhaitta, työskentelyajat sekä toiminnan kesto Hakemuksessa arvioidaan räjäytyksiä olevan harvakseltaan, mutta siinä ei ole suoranaisia rajoitteita kuinka monta kertaa ja milloin ko. toimia tehdään esimerkiksi viikoittain, kuukausittain tai vuosittain. Käytännössä hakemuksen perusteella luvallinen räjäytystoimintaa ja siitä aiheutuva haitta voi olla päivittäistä. Vastaavasti murskaus- ja kuljetustoiminnan aiheuttamaa melu- ja pölyhaittoja aiheuttavaa toimintaa ei ole erikseen rajoitettu, vaan ne voivat olla lupahakemuksen mukaisesti toiminnassa käytännössä koko ehdotettuna toiminta-aikana ja kenties kuljetustoiminnan osalta ylikin 10 vuotta. Ehdotetut päivittäiset aikataulut, jolloin toimintaa voidaan harjoittaa ovat aivan liian pitkät, niin aloitus- kuin lopetusajankin osalta. Toiminnalta ja sen aiheuttamilta häiriöiltä voidaan katsoa oltavan rauhassa vain yöaikana, pois lukien viikonloput. Hakemuksessa on arvioitu käytettäviä räjäytysainemääriä, mutta kuinka pitkälle niiden melu- ja pölyvaikutukset käytännössä yltävät, ei ole millään tavalla esitetty. Varovaisenkin arvion mukaan koko louhoksen toiminnan aikana arvioidulla räjähdysainemäärällä saadaan aikaiseksi paljon melua ja pölyä, jota ei ole mitenkään rajattu eikä arvioitu, saati tuotu esille siten, että lähialueiden vaikutuspiirissä olevat voisivat niitä arvioida ja/tai ottaa asiaan kantaa tarkemmin. Vastaavasti luvan antaminen toiminnalle 10 vuodeksi, jonka vaikutukset eivät kaikilta osin ole selvillä, on kestollisesti aivan liian pitkä. Vaikka en puolla luvan myöntämistä ollenkaan, tulisi mahdolliseen toimintaan liittyä seuranta ja sen perusteella tehtävä rajoittamis- tai lopetusmahdollisuus, mikäli haitat osoittautuvat konkreettisiksi, toistuviksi tai jopa sietämättömiksi.

3. Alueen eläimet ja ympäristö Louhosalue sijaitsee poronhoitoalueella. Toiminta tulee suoraan vaikuttamaan alueen eläimistöön, ei yksin poroihin. Pelkästään eläimiin ja niiden asuin- ja elinympäristöön liittyvien

muutosten lisäksi toiminnalla tulee olemaan vaikutuksia laajemmin louhosalueen ulkopuolelle. Eläimet tulevat etsiytymään muille alueille useiden kilometrien säteellä, jolloin yksin poro- ja hirvieläinten aiheuttamat vauriot tulevat lisääntymään lähialueiden metsissä, pelloilla ja kiinteistöillä. Tällaista riskiä ei ole kartoitettu eikä arvioitu, saati ehdotettu korvauskäytäntöjä vahinkojen lisääntyessä lähialueilla. Lisäksi tulisi ottaa huomioon suoraan eläimiin ja niiden elinolosuhteisiin tulevat muutokset sekä mahdolliset alueella lisääntyvät poro- ja eläinkolarit louhoksen sijaitessa viikkaan maantien varressa. Muita kasvistoon, yleisiä luontoarvoja tai niihin liittyviä arvioita ei ole myöskään esitelty tai käsitelty hakemuksessa, joita alueella mahdollisesti on.

4. Perustelut vaikutuksista lähialueen asukkaille Se, että lähin louhokseen vaikuttava asumus on hakijan omassa omistuksessa, ei tule olla keskeinen tekijä määriteltäessä mahdollisia asumiselle aiheutuvia haittoja, varsinkin pitkän toiminta-ajan puitteissa. Yksin liiketoiminnan tai asuinkiinteistön myynti voi johtaa tilanteeseen, jossa hakemusvaiheessa asiaan liittymätön taho voi joutua kärsimään tilanteesta, jonka ei koskaan olisi pitänyt päästä alkujaan syntymäänkään. Näin ollen omistussuhteista riippumatta, vaadittavat suojaetäisyydet ja häiriöt tulee olla katettu kaikissa tapauksissa toiminnan kaikissa vaiheissa ja jo niitä valmistellessa.

5. Energiankäyttö ja saastuttaminen Muustakin kuin louhimistoiminnasta aiheutuu saasteita ja ympäristökuormitusta, jota mm. Euroopan Unioni pyrkii vähentämään suoraan ja epäsuorasti osana ympäristö- ja päästötavoitteita, mm. Fit for 55. Tämä hanke ei ole omiaan vähentämään Euroopan ja Suomen saastuttamista ja fossiilisista polttoaineista eroon pyrkimistä. Hakemuksessa on arvioitu murskauslaitoksen sähkönkulutukseksi 2,2 kW tai 0,9 l polttoöljyä per tuotettu tonni. Ilmoitetun kW:n tapauksessa kyseessä on tehoyksikkö eikä energiayksikkö - onko kulutus siis 2,2 kWh eli 2,2 kW teholla tunnin ajan vai jotain muuta aikayksikköä kohden? Polttoöljyn energiamäärän ollessa n. 10 kWh/litra ja siten tonnikulutuksen n. 9 kWh, jää kysymys onko sähköllä murskaaminen n. 4 kertaa tehokkaampaa vai onko ilmoitetuissa lukemissa jotain vialla? Oona Muhlin (2022, LUT yliopisto) Kemiantekniikan kandidaatintyö kalliomurskeen vasaramyllyhienonnuksen energiankulutuksesta antaa eri suuruusluokkaa (5-6 kWh) olevia arvioita energiankulutukselle. Käytetty menetelmä on mahdollisesti eri, mutta nostaa joka tapauksessa esille kysymyksen kulutuslukemien perusteista ja oikeellisuudesta. Hakemuksessa ei ole edes arviota koko toiminnan aiheuttamasta energiankulutuksesta tai viittausta mihin hakemuksessa arvioidut lukemat perustuvat ja ovatko ne kokonaisuudessaan realistisia. Edelleen viitaten aiempiin. mm. EU:n tasolla tehtyihin päätöksiin, joihin myös Suomi on sitoutunut sekä Suomen kansallisen ilmastopoliitikan mukaisesta hiilineutraaliustavoitteesta vuodelle 2035. Esimerkiksi Kassu Hannukaisen Energia- ja ympäristötekniikan opinnäytetyön (2022, Turun AMK) pohjalta laskettuna eri tuotantovaiheiden hiilijalanjälki tuotettua mursketonnia kohden murskauslaitoksen osalta koko hiilijalanjäljestä on n. 43,7%, jolloin hakemuksessa kokonaan mainitsematon muu osuus energiankulutuksesta ja päästöistä olisi n. 56,3%. Näitä näkökulmia ei hakemuksessa ole käsitelty ollenkaan, vaikka toiminnan aiheuttamat kustannukset tulevat käytännössä kaikkien suomalaisten veronmaksajien maksettaviksi suoraan tai epäsuorasti, puhumattakaan lähialueelle tulevista välittömistä päästöistä, joita osin käsiteltiin kohdassa 2.”

Muistuttaja B 24.10.2024:

“Asianosaisella kuolinpesän osakkaalla ei ole vaatimuksia hakemuksen johdosta eikä toiminta loukkaa oikeuksiani.”

Metäshallitus 30.9.2024:

“Metsähallituksella ei ole huomauttamista ottosuunnitelmaan.”

Hakijan kuuleminen

Kettumäki Oy on 21.1.2025 antanut sähköpostitse vastineen annettuihin lausuntoihin ja muistutuksiin todeten seuraavaa:

“Hakijalla ei ole huomauttamista annettuihin lausuntoihin, eikä muistuttaja B:n muistutukseen. Muistuttaja A:n esittämät huolet ympäristölle aiheutuvista vahingoista ovat hakijan mielestä ylimitoitettuja. ELY-keskus ei katso toiminnasta aiheutuvan haittoja pohjavedelle, kunhan suojaustoimenpiteistä huolehditaan, eivätkä muutkaan lausuntojen antajat katso toiminnalle olevan esteitä. Toiminta on useimpiin louhinta-alueisiin nähden pienimuotoista. Räjähdyksiä ei tulla suorittamaan edes joka vuosi, arviolta yhteensä viittisen kappaletta, eikä ”jopa päivittäin”. Eri murskauslaitosten tehot vaihtelevat, eikä tarkan energian kulutuksen tietäminen ole oleellista, arvioidut tehot perustuvat yleisesti vastaavissa hakemuksissa käytettyihin lukemiin. Kuljetuksia tehdään kysynnän mukaan lähialueen kohteisiin, jolloin kuljetusmatkat, ja samalla päästö määrät pysyvät mahdollisimman ympäristöystävällisinä ja kustannustehokkaina.”

Valmistelijan päätösesitys

Oulunkaaren ympäristölautakunta myöntää Kettumäki Oy:lle maa-aineslain 4 §:n mukaisen luvan kalliokiviaineksen ja maa-ainesten ottoon ja ympäristönsuojelulain 27 §:ssä tarkoitetun ympäristöluvan kallion louhintaan, murskaamiseen ja välivarastointiin Pudasjärven kaupungin Sotkajärven kylälle, tilalle Kettumäki I 615-413-42-4.

Yhteislupa myönnetään täydennetyn hakemuksen ja ottamissuunnitelman mukaisesti seuraavin määräyksin:

Yleiset määräykset

1. Kalliokiviaineksen ja maa-aineksen kokonaisottomäärä on enintään 50 000 m³ ja ottamisalueen pinta-ala on 2,0 hehtaaria. Alueella saa louhia ja murskata enintään 50 000 tonnia vuodessa alueelta peräisin olevaa maa- ja kiviainesta.
2. Maa- ja kalliokiviainesten otto saadaan ulottaa enintään tasoon +140,0 (N2000).
3. Ottamisalue on merkittävä selvästi (esim. paaluin) maastoon ennen ottotoiminnan aloittamista. Ottamisalueelle on sijoitettava riittävä määrä korkomerkintöjä. Luvan haltijan on huolehdittava merkintöjen säilymisestä ja havaittavuudesta alueella koko ottotoiminnan ajan.
4. Naapurikiinteistöihin tulee jättää vähintään 30 metrin suojaetäisyys ottamisalueesta. Poikkeuksena kiinteistö RN:o [REDACTED], johon tulee jättää vähintään 10 metrin suojaetäisyys.
5. Luvan haltijan on ennen ottamistoiminnan aloittamista järjestettävä valvontaviranomaisen kanssa alkutarkastus ottoalueella.

6. Luvan haltijan on nimitettävä maa-aineksen otolle vastuuhenkilö, joka muun muassa osallistuu valvontatarkastuksille. Vastuuhenkilön nimi ja yhteystiedot sekä mahdolliset muutokset tulee toimittaa valvontaviranomaiselle.
7. Luvan haltijan on huolehdittava kaikkien alueella toimivien perehdyttämisestä tämän luvan lupamääräyksiin sekä riittävän tiedon antamisesta alueella työskenteleville, maa- ja kiviainesten kuljettajille sekä muille sidosryhmille.
8. Toiminnassa on noudatettava valtioneuvoston asetusta kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010), mikäli jäljempänä lupamääräyksissä ei muuta määrätä.
9. Maa-ainesten otto on järjestettävä siten, että ottoalue on turvallinen alueella liikkujille maa-ainestenoton aikana ja sen päätyttyä. Toiminnan aikana louhosalue on aidattava tai rajattava maa- ja lohkarevallilla ja merkittävä varoituskylteillä vahinkojen estämiseksi. Ottamistoiminta tulee järjestää siten, että siitä ei aiheudu vaaraa poroille, eikä haittaa poronhoidolle.
10. Murskaamista saa tehdä maanantaista perjantaihin klo 7.00–22.00. Poraamista saa tehdä maanantaista perjantaihin klo 7.00–21.00. Rikotusta ja räjäyttämistä saa tehdä maanantaista perjantaihin klo 8.00–18.00. Kuormaamista ja kuljetusta saa tehdä maanantaista perjantaihin klo 6.00–22.00. Murskaamista, poraamista, rikotusta tai räjäytyksiä eikä kuormauksia tai kuljetuksia saa tehdä viikonloppuisin eikä arkipyhinä. Poikkeavista toiminta-ajoista tulee ilmoittaa etukäteen valvontaviranomaiselle.

Toiminnanharjoittajan on kiinnitettävä huomiota meluntorjuntaan ja ehkäistävä melun leviämistä lähimpiin häiriintyviin kohteisiin. Valvontaviranomainen voi tarvittaessa antaa tarkempia määräyksiä meluntorjunnasta.

Määräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi

11. Toiminnanharjoittajan on oltava riittävästi selvillä toimialansa parhaasta käyttökelpoisesta tekniikasta ja käytettävä sitä, jotta toiminnan haitalliset ympäristövaikutukset ovat mahdollisimman vähäiset.
12. Toiminta on kokonaisuudessaan toteutettava siten, että missään vaiheessa ei pääse syntymään pohja- tai pintaveden tai maaperän pilaantumisvaaraa, terveydellistä haittaa, epäsiisteyttä, roskaantumista, tavanomaista enemmän pöly- tai meluhaittaa tai ympäristön pilaantumisen vaaraa.
13. Toiminnasta aiheutuvaa pölyämistä on tarvittaessa torjuttava kastelemalla kulkuväyliä ja kiviaineksia, sijoittamalla murskauskalusto louhoksen pohjalle ja alentamalla pudotuskorkeuksia ja ajonopeuksia. Valvontaviranomainen voi tarvittaessa antaa määräyksiä pölyntorjunnasta.

14. Räjähdyksaineita ei saa käyttää siten, että niistä voi aiheutua maaperän, pinta- tai pohjaveden pilaantumisen vaaraa tai vahinkoa ulkopuoliselle omaisuudelle.
15. Murskauslaitteiston alusta tulee suojata tiiviiksi siten, että mahdolliset päästöt maaperään sekä pinta- ja pohjaveden estetään. Vahinko- ja onnettomuustilanteiden varalle alueella on oltava helposti saatavilla riittävästi soveltuvaa imeytysainetta, esimerkiksi imeytysmattoja. Mahdolliset maahan joutuneet poltto- ja voiteluaineet on poistettava viipymättä ja ilmoitettava asiasta valvontaviranomaiselle. Poltto- tai voiteluaineilla pilaantunut maanaine on varastoitava lukituissa, tiivispohjaisissa tiloissa ja toimitettava vastaanottajalle, jolla on lupa kyseisten jätteiden vastaanottamiseen.
16. Mikäli alueella säilytetään ottamistoiminnassa käytettäviä koneita tai polttoaineita, tulee säilytys- ja tankkausalueet suojata valtioneuvoston asetuksen (800/2010) 9 §:n mukaisesti. Myös aggregaatin ja sen toimintaan kuuluvan polttonestesäiliön alusta tulee suojata asetuksen mukaisesti. Alueella ei saa käyttää vuotavia tai muuten huonokuntoisia työkoneita tai ajoneuvoja, ja niiden kunto on tarkastettava säännöllisesti.

Alueella saa säilyttää kerrallaan polttoaineita ja öljytuotteita vain sen määrän, minkä töiden suorittaminen edellyttää. Polttoaineet on säilytettävä hyväksytyissä kaksoisvaippasäiliöissä tai yksivaippaisissa säiliöissä, jotka on sijoitettu nestetiiviiseen, katettuun suoja-altaaseen. Katetun suoja-altaan tilavuuden tulee olla vähintään 10 % suurempi kuin altaassa olevan suurimman säiliön tilavuus. Säiliöissä tulee olla ylitäytönestin, laponesto ja lukittava sulkuventtiili. Säiliöiden kunto on tarkastettava ennen niiden käyttöönottoa. Säiliöön törmäily ja sivullisten luvaton käyttömahdollisuus tulee estää. Voiteluöljyt ja muut kemikaalit on varastoitava lukittavissa, tiivispohjaisissa tiloissa.

17. Pintavesien pääsy louhosalueelle sen ulkopuolelta tulee estää. Louhokselta poisjohdettavat vedet tulee johtaa siten, että niistä ei aiheudu vahingollista vettymistä toiselle kuuluvalla alueella, haitallista kuormitusta alapuoliseen ojastoon, pohjaveden pilaantumisvaaraa tai muuta vahinkoa tai haittaa ympäristölle.

Poisjohdettaville vesille on rakennettava laskeutusallas, mikäli ojitukseen havaitaan johtuvan kiintoainesta. Laskeutusaltaan toimivuutta ja riittävyttä louhoksesta poisjohdettavan veden sisältämän kiintoaineen pidättämiseen tulee seurata ja se tulee tyhjentää kiintoainesta tarvittaessa.

18. Luvan haltijan on tarkkailtava silmämääräisesti pois johdettavan veden määrää ja laatua. Mikäli vedessä havaitaan jotain poikkeuksellista (esim. öljyä), on vedestä otettava välittömästi tarkkailunäyte. Asiasta on viipymättä ilmoitettava valvontaviranomaiselle. Valvontaviranomainen voi tarvittaessa antaa tarkempia määräyksiä veden laadun seurannasta.

19. Alueelta kuorittuja pintamaita ei saa käyttää alueen täyttöihin. Muualta tuotuja tarkastamattomia ja valvontaviranomaisen hyväksymättömiä ylijäämä- tai jätemaita ei saa tuoda ottamisalueelle. Ottamisalueella ei saa säilyttää jätteitä tai käytöstä poistettuja esineitä tai materiaalia. Toiminnassa syntyvät jätteet on toimitettava asianmukaiset luvat omaaviin käsittelypaikkoihin. Vaaralliset jätteet, kuten jäteöljyt, käytetty imeytysmateriaali ja akut, tulee varastoida lukituissa, tiivispohjaisissa tiloissa. Jätehuollossa on noudatettava voimassa olevia jätehuoltomääräyksiä.

Häiriöt ja poikkeukselliset tilanteet

20. Sellaisista poikkeuksellisista tilanteista ja vahingoista tai päästöistä, joista voi aiheutua ympäristön pilaantumisen vaaraa, on välittömästi ilmoitettava palo- ja pelastusviranomaisen lisäksi valvontaviranomaiselle. Ympäristövahingon tapahtuessa tai vahingon vaaran uhatessa toiminnanharjoittaja on velvollinen ryhtymään viipymättä toimenpiteisiin vahinkojen torjumiseksi ja tapahtuman toistuman estämiseksi.

Tarkkailu ja raportointi

21. Toiminnanharjoittajan on tarkkailtava mahdollisia öljyvetoja, sekä melun ja pölyn leviämistä ympäristöön. Murskauslaitoksen sekä muiden laitteiden ja koneiden kuntoa on tarkkailtava säännöllisesti. Mikäli havaitaan vaurioita, jotka saattavat johtaa päästöjen syntymiseen, on puutteet korjattava välittömästi.
22. Toiminnasta on pidettävä työmaakirjaa, joka on pyydettyessä esitettävä valvontaviranomaiselle. Toiminnasta on ilmoitettava helmikuun loppuun mennessä seuraavat tiedot valvontaviranomaiselle:
- käyttövuorokaudet ja kellonajat toiminnoittain (porausta, räjäytys, rikotus, murskaus)
 - louhitun ja murskatun kiviaineksen määrä ja laatu
 - varastossa olevien maa-ainesten ja tuotteiden määrät
 - toiminnassa syntyneiden jätteiden ja vaarallisten jätteiden laatu, määrä, varastointi ja toimituskohde
 - käytetyt raaka-aineet ja niiden kulutus
 - ympäristön kannalta merkittävät häiriöt ja poikkeustilanteet ja korjaavat toimenpiteet
 - mahdolliset tarkkailutulokset
23. Luvan haltijan on vuosittain tammikuun loppuun mennessä ilmoitettava valvontaviranomaiselle edellisenä vuonna otetun aineksen määrä ja laatu. Ilmoitus on tehtävä myös silloin kun ottotoimintaa ei ole ollut. Ilmoitus tulee tehdä ensisijaisesti sähköisesti Notto -rekisteriin. Lomake löytyy osoitteesta <https://sahkoinenasiointi.ahtp.fi/>, sivuston palveluluettelosta kohdasta Maa-aineksen otto / MAL 23a §:n mukainen ilmoitus maa-aineksen otosta.

Toiminnan muuttaminen ja lopettaminen

24. Ottamistoiminta on järjestävä siten, että maisemointitoita päästään toteuttamaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Ottamisalueen reunat on luiskattava riittävän loiviksi (vähintään 1:3) ja muotoiltava maisemallisesti ympäristöön soveltuvaksi. Louhoksen pohjalle tai reunoille ei saa jättää vaarallisia lohkareita tai kielekkeitä. Ottoalueen jälkihoito on tehtävä ympäristöhallinnon ohjeen (Ympäristöministeriön julkaisuja 2023:30) periaatteita noudattaen sisältäen alueen siistimisen, muotoilun, reunojen luiskaamisen, aluskasvillisuuden palauttamisen sekä metsittämisen.
25. Toiminta-alue on siistittävä ja saatettava toiminnan päättyessä asianmukaiseen kuntoon siten, ettei siitä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa. Alueelle ei saa jäädä varastokasoja eikä jätteitä.
26. Toiminnan olennaisista muutoksista, toiminnan keskeyttämisestä tai toiminnan lopettamisesta on viipymättä ilmoitettava valvontaviranomaiselle. Mikäli ottamistoiminnan aikana ilmenee jotain sellaista, mikä estää maa-ainesten oton hyväksytyjen suunnitelmien mukaisesti, luvan haltijan on viipymättä ilmoitettava asiasta valvontaviranomaiselle.
27. Mikäli lupa maa-ainesten ottamiseen siirretään toiselle, on siirrosta viipymättä ilmoitettava lupaviranomaiselle. Luvan haltija vastaa lupaan liittyvistä velvoitteista, kunnes hänen tilalleen on hakemuksesta hyväksytty toinen. Mikäli luvan haltija menee konkurssiin ja pesä jatkaa ottotoimintaa, tulee siitä tehdä ilmoitus lupaviranomaiselle tai siirtää lupa 6 kk:n kuluessa konkurssin alkamisesta toiselle haltijalle. Ellei ilmoitusta tai siirtoa ole tehty, lupa raukeaa ja viranomaisen teettää tarpeelliseksi katsomansa jälkihoitotyöt käyttämällä vakuutta. (MAL 13a §).
28. Maa-ainesten ottamisen tai lupa-ajan päätyessä luvan haltijan on järjestettävä alueella lopputarkastus, johon kutsutaan valvontaviranomainen ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen edustaja.

Päätöksen perustelut

Lupaharkinnan perusteet ja luvan myöntämisen edellytykset

Maa- ja kalliokiviaineksen ottaminen, louhinta ja murskaus toteutettuna lupahakemuksen, ottamissuunnitelman ja edellä esitettyjen lupamääräysten mukaisesti täyttää maa-aineslain 6 §:ssä esitetyt edellytykset, joilla lupa on myönnettävä. Ottaminen tai sen järjestelyt eivät ole ristiriidassa MAL 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa.

Oulunkaaren ympäristölautakunta katsoo, että toimittaessa täydennetyn hakemuksen ja lupamääräysten mukaisesti Kettumäki Oy:n maa- ja kalliokiviainesten otto-, louhinta- ja murskaustoiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Ympäristönsuojelulain 49 §:n mukaan ympäristöluvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta aiheudu toiminnalle asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijaintipaikka huomioon ottaen yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolojen huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella tai eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasiutusta.

Alueella ei ole voimassaolevaa asemakaavaa eikä toiminnalle ole muutoinkaan kaavallisia esteitä. Ottamisalue ei sijoitu luokitellulle pohjavesialueelle. Ennalta arvioiden toiminnasta ei aiheudu kyseisellä sijoituspaikalla ympäristönsuojelulain 49 §:ssä tai naapuruussuhdelain 17 §:ssä mainittuja seurauksia. Toiminnan voidaan katsoa täyttävän myös parhaan käyttökelpoisen tekniikan vaatimukset.

Oulunkaaren ympäristölautakunta katsoo, että toiminta kyseisellä paikalla täyttää luvan myöntämisen edellytykset, mikäli annettuja lupamääräyksiä noudatetaan ja muuten toimitaan hakemuksessa esitetyllä tavalla.

Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma on ottamissuunnitelman liitteenä. Siinä on esitetty tarpeelliset tiedot toiminnassa syntyvistä kaivannaisjätteistä, niiden varastoinnista ja hyödyntämisestä.

Lupamääräysten perustelut

Kalliokiviaineksen ottomäärä, ottamisalue, vuosittainen murskausmäärä ja alin ottotaso ovat täydennetyt hakemuksen mukaiset. Ottamisalue tulee merkitä näkyvästi maastoon, jotta rajoista ei ole epäselvyyttä eikä toiminta laajene luvanmukaisen ottamisalueen ulkopuolelle. Ottamisalueelle tulee merkitä riittävä määrä kiinteitä korkotasoja, jotta maa-aineksen ottamisen etenemistä voidaan seurata. (määräykset 1-3)

Suojaetäisyys naapurikiinteistöihin on määrätty jätettäväksi alueen turvallisuuden varmistamiseksi ja toiminnasta aiheutuvien vaikutusten rajoittamiseksi. Kiinteistöön RN:o [REDACTED] jätettävään pienempään suojaetäisyyteen on kiinteistön omistajan suostumus. (määräys 4)

Tarkastus on tarpeen valvonnan toteuttamiseksi (määräys 5).

Valvonnan ja tiedonkulun varmistamiseksi yhteyshenkilön tiedot on ilmoitettava valvontaviranomaiselle. Ympäristönsuojelulain 15 §:n mukaan luvanvaraisen toiminnan harjoittajan on ennalta varauduttava toimiin onnettomuuksien ja muiden poikkeuksellisten tilanteiden estämiseksi ja niiden terveydelle ja ympäristölle haitallisten seurausten rajoittamiseksi. Alueella toimivien perehdyttäminen ja tiedon kulun varmistaminen ovat osa ennalta varautumista. (määräys 6 ja 7)

Valtioneuvoston asetuksella (800/2010) on säädetty kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelun vähimmäisvaatimuksista, joita toiminnassa on aina noudatettava, ellei lupapäätöksessä ole edellytetty tiukempaa ympäristönsuojelun tasoa. Toiminta-ajat ovat hakemuksen mukaiset. Toiminnan työaikojen rajaamisella ja melua koskevalla määräyksellä vähennetään toiminnasta aiheutuvaa haittaa ympäristöön. (Määräykset 8 ja 10)

Valtioneuvoston asetuksen (800/2010) mukaan ulkopuolisten pääsy toiminta-alueelle on estettävä. Ottamisalue sijaitsee poronhoitolain

mukaisella poronhoitoalueella. Ottamistoiminta tulee järjestää siten, että siitä ei aiheudu vaaraa poroille, eikä haittaa poronhoidolle. (Lupamääräys 9)

Ympäristönsuojelulain 8 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi huolehdittava ja varmistuttava siitä, että toiminnassa käytetään parasta käyttökelpoista tekniikkaa (määräys 11).

Määräykset 12, 13 ja 14 on annettu, jotta toiminnasta aiheutuva haitta ympäristölle olisi mahdollisimman vähäinen. Toiminta kokonaisuudessaan on järjestettävä sellaiseksi, ettei siitä aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Mikäli toiminnasta aiheutuu haittaa terveydelle tai ympäristölle, toiminnanharjoittajan on ryhdyttävä toimenpiteisiin haitan poistamiseksi.

Määräykset 15 ja 16 on annettu maaperän ja pohjaveden suojelemiseksi.

Määräykset 17 ja 18 on annettu louhoksen kuivatusvesien pumppauksesta ja johtamisesta aiheutuvien mahdollisten haittojen välttämiseksi.

Jätehuolto tulee toteuttaa asianmukaisesti siten, ettei toiminnasta aiheudu maaperän pilaantumista, alueen roskaantumista eikä muuta haittaa tai vaaraa ympäristölle (määräys 19).

Määräyksellä 20 varmistetaan tiedonkulku ja riittävän nopeat korjaavat toimenpiteet tilanteissa, joissa ympäristölle on aiheutunut tai on vaarassa aiheutua suurta haittaa.

Toiminnan tarkkailuvelvoite ja mahdollisesti syntyvien laitevikojen yms. vaurioiden välitön korjausvelvoite on annettu sen varmistamiseksi, ettei toiminnasta aiheudu suoraa valumia maaperään, pinta- tai pohjaveteen (määräys 21).

Lupamääräykset 22 ja 23 on annettu tiedonsaannin turvaamiseksi sekä valvonnan järjestämiseksi. Raportointitietojen perusteella voidaan seurata toiminnan lainmukaisuutta suhteessa annettuihin määräyksiin.

Jälkihoitoon liittyvät määräykset on annettu maa-ainesten ottamisen aiheuttamien maisema- ja ympäristöhaittojen vähentämiseksi, alueen turvallisuuden varmistamiseksi sekä maaperän ja pohjaveden suojelemiseksi (määräys 24 ja 25).

Toiminnan olennainen muuttaminen edellyttää luvan tarkistamista. Toiminnan lopettamisesta ja lopputarkastuksesta koskevalla määräyksellä halutaan varmistua siitä, että alueella on tehty tarvittavat toimet alueen tulevaa käyttöä varten. Tarkastuksella varmistetaan mm. se, että toimintoihin liittyneet ympäristöriskit on poistettu ja alue on siistitty. (määräykset 26 ja 28)

Maa-ainelain 13 a §:n mukaan jos lupaan perustuva oikeus maa-ainesten ottamiseen siirretään toiselle, on siirrosta viipymättä ilmoitettava lupaviranomaiselle. Luvan aikaisempi haltija vastaa kuitenkin kaikista lupaan liittyvistä velvoitteista, kunnes hänen tilalleen on hakemuksesta hyväksytty toinen. Maa-ainelain 16 a §:n mukaan jos luvan haltija on asetettu konkurssiin eikä lupaa kuuden kuukauden kuluessa konkurssin alkamisesta ole 13 a §:n mukaisesti siirretty toiselle tai konkurssipesä ole ilmoittanut jatkavansa luvan tarkoittamaa toimintaa, lupaan perustuva

oikeus maa-ainesten ottamiseen raukeaa ja lupaan liittyvät velvoitteet on täytettävä jo otetun maa-ainemäärän osalta. (määräys 27)

Vastaus Pohjois-Pohjanmaan ELY -lausuntoon

Pohjois-Pohjanmaan ELY -keskuksen lausunto on huomioitu lupamääräyksissä 3, 11, 12, 15-19 ja 24.

Vastaus A:n muistutukseen

Oulunkaaren ympäristölautakunta katsoo, että toimittaessa täydennetyt ottamissuunnitelman ja tämän päätöksen määräysten mukaisesti, ei toiminnasta aiheudu vaaraa tai haittaa naapurustolle eikä esimerkiksi poronhoidolle tai muille eläimille. ELY-keskus on lausunnossaan arvioinut, ettei toiminta aiheuta vaaraa Poijula-Pintamon pohjavesialueelle. Toiminta-ajat ja toiminnan etäisyys asumiseen käytettävästä rakennuksesta ovat valtioneuvoston asetuksen (800/2010) mukaiset. Valvontaviranomaisella on mahdollisuus antaa tarkentavia määräyksiä pölyämisen ja melun haittojen ehkäisemiseksi, jos se on tarpeen.

Päätöksen voimassaolo

Tämä päätös on voimassa 30.04.2035 saakka, johon mennessä kaikki ottamisaluetta koskevat jälkihoitotyöt on suoritettava.

Päätöksen täytäntöönpano

Maa-ainesten ottaminen voidaan aloittaa lupapäätöksen tultua lainvoimaiseksi. Maa-ainesten ottamista ei voida aloittaa muutoksenhausta huolimatta, koska täytäntöönpano tekee muutoksenhaun hyödyttömäksi. (MAL 21 § ja YSL 198 §).

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulaki (YSL 527/2014) 2, 5-12, 14-17, 19-20, 22, 27, 34, 39-40, 42-45, 47 a, 48-49, 52-53, 62, 66, 70, 83, 85-87, 96, 111-114, 123, 167-170, 190-191, 198, 199, 205 § ja liite 1.
Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014) 2-4 ja 11-15 §.
Maa-ainelaki (555/1981) 1, 1a, 3-7, 10-14, 16a, 19-21, 23a ja 23b §.
Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (926/2005) 1-4 ja 6-9 §.
Jätelaki (646/2011) 1, 6, 8, 12-13, 28-29, 72, 91 ja 118-123 §.
Valtioneuvoston asetus kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010)
Valtioneuvoston asetus kaivannaisjätteistä (190/2013) 4 §.
Oulunkaaren ympäristölautakunnan (25.4.2024 § 28) hyväksymä maksujen määräytymisperusteet.
Hailuodon, lin, Kempeleen, Lumijoen, Oulun ja Pudasjärven jätehuoltomääräykset, Seudullinen jätehuoltojaosto 15.09.2022 § 11.

Vakuus

Luvan haltijan tulee jättää Oulunkaaren ympäristölautakunnalle lupamääräysten noudattamiseksi 24.4.2024 § 28 maksutaulukon mukainen vakuus (MAL 12 §). Vakuus on 1500 € ottamisalueen hehtaaria kohti, lisätynä 0,04 € hyväksytyt kokonaisottomäärän jokaista kuutiota kohti. Vakuuden määrä lupamääräysten noudattamiseksi on:
 $2,0 \text{ ha} \times 1500 \text{ €/ha} + 50\,000 \text{ m}^3 \times 0,04 \text{ €/m}^3 = 5000 \text{ €}$

Vakuuden on oltava voimassa vähintään 31.10.2035 saakka. Oulunkaaren ympäristölautakunnalla on kustannustason oleellisesti muuttuessa oikeus tarkistaa vakuuden suuruus.

Maa-aineslupamaksu ja sen perusteet

Lupahakemuksen käsittelymaksu

Tämän maa-ainesluvan käsittelymaksu on
550 € + (1785,00 – 535,50) € = **1799,50 €**.

Maksuissa noudatetaan Oulunkaaren ympäristölautakunnan 25.4.2024 § 28 vahvistamia maksuperusteita, jonka mukaan maa-ainesluvan käsittelymaksu on hakemuksessa esitetyn tilavuuden mukaan 11,00€ / 1000m³, kuitenkin vähintään 410,00 € ja enintään 5420,00 €. Yhteisen maa-aines- ja ympäristöluvan käsittelymaksu lasketaan maa-aines- ja ympäristölupataksan mukaan. Maa-ainesluvan maksuun lisätään ympäristölupataksassa kyseiselle toiminnalle määrätty maksu, johon on tehty 30 % alennus.

Valvontamaksu

Lisäksi luvan haltijan on maksettava jälkihoitotöiden hyväksymiseen saakka voimassa olevan taksan mukainen maksu, joka luvan myöntämishetkellä on 7,97 € / 1000 m³, kuitenkin vähintään 345 euroa ja enintään 4120 euroa. Yhdistetyn maa-aines- ja ympäristölupakohteen (ns. yhteislupakohde) valvontamaksu on edellä mainittu vuosittainen valvontamaksu ja lisäksi 275 €.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus liitteenä.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätös annetaan tiedoksi hallintolain 62 a §:ssä säädetyllä julkisella kuulutuksella (MAL 19 § ja YSL 85 §).

Ote pöytäkirjasta:

Kettumäki Oy
Pudasjärven paliskunta
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Suomen Metsäkeskus
Pohjois-Pohjanmaan museo
Metsähallitus
Muistuttaja A
Muistuttaja B

Ympäristöjohtajan päätösesitys

Ympäristölautakunta hyväksyy valmistelijan päätösesityksen.

Päätös